UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Ver. 31.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

VERSVS 31.

Et mittet Angelos ſuos cum tuba & voce magna: & congregabunt electos eius à quatuor ventis, à ſummis cœlorum vſque ad terminos eorum.

QVÆSTIO I.

Quomodo Angeli mittuntur?

§. 1. Mittet cum tuba. μετὰ σάλπιγγος, veram tubam intelligo, ſeu potius tubas, quia Angelos plures. Qui tubam ſpiritalem hoc loco ſubſtituunt, imprimis à verborum proprietate diſcedunt. Deinde neceſſe eſt, vt pariter vocem ſpiritalem confingant, Quam ſi concedant, iam omnia ſpiritalia eadem operâ facient; ſi enim aduentus Chriſti eſt aſpectabilis, non ſunt negandi illi miniſtri etiam aſpectabiles, & ſonus tubæ, qui regum eſt. Nolim ſanè τὴν φωνὴν μεγάλην dicere non eſſe propriè vocem. Alioqui & congregatio electorum à quatuor ventis pari ratione dicetur ſpiritalis; cum tamen omnia corpora eorum in vnum congreganda ſint, ab omni parte mundi ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν, à ſummis cœlorum vſque ad ſummũ. Syrus vocem & tubam cõiungit שיפורא רבא *Schifura rabba, tuba magnâ.* Dum ergo Chriſtus veniet, tanquam Deus, electos momento congregabunt Angeli, ſonante tubâ ſubſequente voce magnâ vocantium Angelorum.

Interpretes.

Præſagia iam ante dixit, nunc oſtendit, inter ſigna & aduentum non multum intereſſe temporis, non etiam illi viſuri, ſed poſteri: illis autem dixit, vt monerent poſteros. Fici folia, & ramorum teneritudo ſignum eſt æſtatis, ita hæc ſigna iam venientis iudicii. Chryſoſt. ἐντεῦθεν καὶ ἕτερόν τι προφητεύει θέρος πνευματικὸν καὶ γαλήνην καὶ ἐκείνην ἐσομένην τῇ ἡ τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς τὸ ἐναντίον χειμῶνα ἀπὸ θέρους ὅπερ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐδήλωσεν εἰπὼν τρυφώντων αὐτῶν ἐπιστήσεσθαι τὴν ἡμέραν. οὐ διὰ τοῦτο δὲ μόνον τὸ τῆς συκῆς τέθεικεν ἵνα τὸ διάστημα δηλώσῃ. ἐξῆν γὰρ καὶ ἑτέρως αὐτὸ παραστῆσαι. ἀλλ' ἵνα κἀντεῦθεν πιστώσηται τὸν λόγον ὅτι ὄντως ἐκβησόμενον πάντως.

Ideſt: Hinc etiam prædicit æſtatem tunc ſpiritualem, tranquillitatemq; à fluctibus huius vitę iuſtis hominibus futuram: iniuſtis autem à Contrario hyemem ac terribiles tempeſtates poſt æſtiuam tranquillitatem venturas, quod paulò poſt ſignificauit dicens: laſciuè illis viuentibus, diem illum eſſe venturum. Non autem eâ ratione tantummodo, vt ſpatium temporis deſignet, ficus ſimilitudine vſus eſt, cùm & aliter iſtud ſignificare potuiſſet; ſed vt omnino futuram rem confirmaret.

Omnia vero futura dicit, antequam generatio illa pereat, hoc eſt, humanum genus, in quo electi & iuſti erunt, vſq; ad finem ſæculi.

Alioqui etiam apud profanos prouerbium eſt, fici folia eſſe ſigna æſtatis.

VERSVS 36.

De die autem illa & hora nemo ſcit, neque Angeli cœlorum, niſi ſolus Pater.

QVÆSTIO I.

An Iudicij diem Chriſtus neſcierit?

§. 1. IGnorantiam Chriſto tribuerunt hæretici Themiſtiani, qui idcirco Agnoetæ dicti ſunt. Ariani ex ignoratione iudicii illius impugnabant diuinitatem, vt eſt apud S. Athanaſium multis locis, quorum aliqua poſtea citabo. Bullingerus Chriſtum ait ſuſcepiſſe ignorantiam, eodem modo Caluinus. Inter omnes inſignis eſt ſtoliditas Friderici Braubomi Papæhoffenſis, initio librorum decem, quos vocat; Florum Flaminiorum, ſeu Romanenſium, Papalium, ſeu Bapalium. Is pag. 9. [Auſim, *inquit*, dicere, nulli antehac viſa in lucem profero, ab aliis allata, vera aſtruo, falſa corrigo, dubia ſtabilio. *& pag.* 5. nec ſine proſperrimo ſucceſſu, præfiſcine dixerim. *Illius verba ſunt:* Non Daniel ipſe, non angelus Danielis inſtructor, non anima ſaluatoris plena ſapientiæ, numeros Danielicos intellexit, quia non curauit, nondum enim tempus: ideo nec Apoſtoli.] Loquitur de numeris Dan. 12. 6. Tempus tempora, & dimidium temporis, & 12. 11. & 12. Intelligere ſe tamen profitetur, & demonſtrare. Imo omnia digerit, vt ipſe videatur S. Trinitatis conſilia temperaſſe, compendio tradidi libro de incremento hæreſeon. pag. 575.

Hæretici Chriſto, ignorantiã tribuunt.

Primò, antè annum Domini 86. iam pridem conceptus erat Antichriſtus.

Secundò, anno 86. natus eſt.

Tertiò, anno 376. adoleſcens erat.

Quartò, anno 636. virilem ætatem agebat.

Quintò, anno 711. erat ἐν ἀκμῇ.

Sextò, anno 1086. Antichriſti ætas vergens, Eccleſia reformata naſcens.

Septimò, anno 1376. Antichriſti ætas inclinata, Eccleſia reformata adoleſcet.

Octauò, anno 1636. Antichriſti ætas decrepita, Eccleſiæ reformatæ vita.

Nonò, anno $1639\frac{1}{2}$. Antichriſti paroxyſmus.

Decimò, anno 1641. Antichriſti mors.

Vndecimò, anno 1711. Antichriſtus, Ieſuitæ ſtirpitus exciduntur, Eccleſia reformata ἐν ἀκμῇ.

Duodecimò, anno 1711. ResVrreCtIo, Magna aD poLos. VeL tartara.

Ne vero ignorare quicquam videatur anno $1639\frac{1}{2}$. nouit fore paroxyſmum Antichriſti, adeo in numerato habet & menſes.

§. 2. Orthodoxi Patres & Doctores; Chriſtum hominem docent diem illum ſciuiſſe, Chryſoſtomus multis argumentis. Τὸ μὲν πνεῦμα ἐρευνᾷ καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ, αὐτὸς δὲ οὐδὲ τὸν καιρὸν τῆς κρίσεως οἶδεν; ἀλλὰ τὸ μὲν πῶς δεῖ κρίνειν οἶδε, καὶ τὰ ἑκάστου ἀπόρρητα ἐπίσταται, ὃ δὲ πολλῷ τούτων εὐτελέστερον τοῦτο ἔμελλεν ἀγνοεῖν; πῶς δὲ εἰ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, τὴν ἡμέραν ἠγνόησεν; ὁ γὰρ τοὺς αἰῶνας ποιήσας, εὔδηλον ὅτι καὶ τοὺς χρόνους. εἰ δὲ τοὺς χρόνους, καὶ τὴν ἡμέραν πῶς οὖν ἣν ἐποίησεν ἀγνοεῖ; καὶ ὑμεῖς μὲν αὐτοῦ, καὶ τὴν οὐσίαν εἰδέναι φατέ, τὸν δὲ υἱὸν οὐδὲ τὴν ἡμέραν; τὸν υἱὸν τὸν διὰ παντὸς ἐν τῷ κόλπῳ ὄντα τοῦ πατρός, καί τοι πολλῷ μείζων, πῶς οὖν τὸ μεῖζον ἑαυτοῖς διδόντες, οὐδὲ τὸ ἔλαττον συγχωρεῖτε τῷ υἱῷ ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας, καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι; ἀλλ' οὔτε ὑμεῖς ἴστε τὴν οὐσίαν, ὁ θεὸς κἂν μυριάκις ταῦτα μαίνησθε, οὔτε ὁ υἱὸς ἀγνοεῖ τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἐπίσταται. Διά τοι τοῦτο πάντα εἰπών, καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τοὺς καιρούς, καὶ ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀγαγὼν ἐγγὺς γάρ ἐστιν ἐπὶ θύραις φησίν. ἀπεσίγησε τὴν ἡμέραν. εἰ μὲν γὰρ ἡμέραν ζητοίης, καὶ προοίμια οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἐρῶ πάντα σοι μετὰ ἀκριβείας. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγνοῶ διὰ πολλῶν ἔδειξα διαστήματα εἰπών, καὶ τὰ συμβησόμενα ἅπαντα, καὶ ὅσον ἀπὸ τοῦδε τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας αὐτῆς τοῦτο γὰρ τῆς συκῆς ἐδήλωσεν ἡ παραβολή, καὶ ἐπὶ τὰ πρόθυρά σε ἤγαγον [αὐτά] εἰ δὲ μὴ ἀνέῳξά σοι αὐτὰς τὰς θύρας, καὶ τοῦτο συμφέροντες ποιῶ ἵνα δὲ καὶ ἑτέρωθεν μάθῃς, ὅτι οὐ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ τὸ σιγῆσαι ὅρα μετὰ τῶν εἰρημένων πῶς καὶ ἄλλο προστίθησι σημεῖον.

Chriſtus diem iudicij nouit.

ideſt,